

FOC I FUM

Zarzuela en tres actos

Obra lírica de Francesc d'Assís de Rosselló i Sintès

Texto de Joan Benejam i Vives

La obra describe un triángulo amoroso, en el marco de las fiestas, entre Na Francina, hija de una familia de campesinos, En Rafel, su enamorado, y En Bartolomeu de Son Ticaque, quien gracias a un vendedor de avellanas, En Toni, consigue conquistar a la joven Francina.

Primer acte:

1. Obertura
2. Qui em compra vellanes
3. *Duet* Canta-li sa lliçó clara
4. M'ha dit que ho aprecia
5. *Tercet* D'un ingrát amor
6. Preludi

Segon acte:

7. De jo es seus ulls no ha apartat
8. *Duet* Tu m'estimes
9. Tom tom tirurit

Tercer acte:

10. Oh nit ditzosa
11. *Duet* Li dire que a una altra porta si vol provi de tocar
12. *Duet* No és possible resistir
13. Concertant final
14. Jaleo *Jota popular de ses festes de Sant Joan de Ciutadella*

2. Qui em compra vellanes

Toni: ¿Qui em compra vellanes
 tendretes i sanes
 anous i rosquilles,
 confits, carquinyols?
 Hala, qui s'acosta!
 Qui en vol una ambosta?
 I tu, Francisqueta,
 tria, què vols?
 Ses vellanes que jo duc,
 cap de podrida se'n veu;
 totes alabar-les puc:
 hala!, trie-ho i remene-ho.

3. Duet Canta-li sa lliçó clara

Toni: Canta-li sa lliçó clara.

Francisca: Ja la començ a estudiar.

Toni: No te fiïs de promeses,
perquè es vent se'ls endurà.

Francisca
i Toni: Promeses són fruita
que no ha madurat,
i si un se la menja
se sol esmussar.
Promeses són flòvies
que cauen del cel
i en terra no deixen
ni aigo ni rel.

4. M'ha dit que ho aprecia

Bartomeu: M'ha dit que ho aprecia;
què és lo que he sentit?
Si vol dir que m'estima,
som s'homo més felic.
Si jo em casàs amb ella
i al camp volgués anar,
pagesa de Son Tica
seria lo endemà.
Venint sa primavera
veuríem formar es nius,
i jo li donaria
besades amb pipius.
I allà en s'estiu, es vespres,
seguts suvora es pins,
tots dos escoltaríem
es cant des sibil-lins.

Francisca: Entremig de dos civils,
se'n va cap a sa presó
i me deixa aquí sumida
amb amarga aflicció.

Bartomeu: Francisca, no et posis trista.

Francisca: Quina afronta, Déu del cel!

Toni: Per què plores? Oblida'l
i riurà Sant Joan Batista.

5. Tercet D'un ingrati amor

Francisca,
Bartomeu
i Toni: D'un ingrati amor
plor es desengany,

ferit es meu cor,
burlat mon afany.
Flor tan espinosa
no la puc collir
sens que ses espines
se clavin aquí.

7. De jo es seus ulls no ha apartat

Francisca: De jo es seus ulls no ha apartat
un instant En Bartomeu,
i ara va a córrer; Déu meu!,
dins es meu cor, què ha passat?
Que ell m'estima és veritat
i fa estona que ho sabia;
de que jo l'estimaria
no m'ho haguera mai cregut:
mes, ¿per què m'he commogut
a penes s'asta prenia?
la sent que es desperta
en mi un altre amor,
i aquell que sentia
s'apaga a poc a poc;
i a penes hi queda
de cendra un pessic
que no dóna ardor
puix no té caliu.

8. Duet Tu m'estimes

Bartomeu: Tu m'estimes?

Francisca: Fins al cel.

Bartomeu: Es meu cor tot se m'anima
i que està en la glòria es creu
en sentir sa teva veu
quan ella em diu que m'estima.
I ara em sembla que repica;
es tic-tac sent aquí dins,
i això que el tenc més endins
que no és es pou de Son Tica.

Francisca: Que és dolç quan parlant se sent
pujar sa llengua d'es cor;
que és dolç es parlar d'amor
quan el cel està somrient!
Grata essència, dolç perfum
se respira en aquest lloc,
calor que espargeix un foc
qui ni abrasa ni fa fum.

Bartomeu
i Francisca: Grata essència, dolç perfum
se respira en aquest lloc;
calor que espargeix un foc
que ni abrasa ni fa fum.

9. Tom tom tirurit

Toni: Ja se'n van, ja se'n van,
tom-tom, tirurit:
si vull vendre vellanes
no em tenc de quedar aquí.
Es regidors parteixen;
correm, correm fugim,
i allà davall ses Voltes
de vendre hi ha motiu.
Tom-tom. cap a sa Plaça,
i fora de perill.
Allà ses jovenetes
fan broma amb es fadrins.
Si no em comprau vellanes,
em posaré molt trist:
tom-tom, cap a sa Plaça...
A tots jo vos convit.

10. Oh nit ditxosa

Francisca: Oh nit ditxosa
en què vindrà
ple de ternura
s'enamorat.
I quintes coses
que voldrà dir,
que jo contenta
podré sentir!
Rerord dolcíssim
d'un nou amor
que m'umpl de vida
tot es meu cor.

11. Duet Li dire que a una altra porta si vol provi de tocar

Toni: Li diré que a una altra porta,
si vol, provi de tocar.

Francisca: Molt bé deis, perquè en aquesta
trobarà sempre tancat.

Toni: Li diré que es fum que duia
t'ha arribat a marejar.

Francisca: Molt bé deis; no em falta foc
que escaufa sense cremar.

Toni

i Francisca: De vegades si,
de vegades no,
s'amor que se posa
dóna greu calor.
Però si fa fum,
ja no és tal amor,
perquè ets ulls fa coure
i ennegreix es cor.

12. Duet No és possible resistir

Francisca: No és possible resistir,
després de semblant pintura,
aquest tresor de ventura
que tu me véns a oferir.

Bartomeu: Jo te l'ofereix de cor;
no ho sé dir d'altra manera;
te daré sa vida entera
a canvi des teu amor.

Francisca

i Bartomeu: Oh ditxa completa;
mon pare vindrà
i junts tots viurem
amb feliç estar.
Ses manses ovelles,
es tendres anyells,
es arbres frondosos
i es polits aucells,
en sa companyia
d'oloroses flors,
seran testimonis
des nostros amors.

13. Concertant final

Toni: *(recitat)*
Que cresquin i multipliquin!

Francisca: *(recitat)*
Què deis ara?

Joan: *(recitat)*
Lo que sents.
Supuesto que esteis contents,
foc i fum i que repiquin!

Bartomeu: Sa sort meva és complerta,

complert es meu desig;
que des de que m'estima
som s'homo més feliç.

Francisca: Benhaja aquella festa,
sa festa de Sant Joan,
que vaig obrir es meu cor
a un amor lleial.

Toni: Me'n vaig ja a vendre faves,
anous i cacauets;
guardau sempre memòria,
memòria d'aquest fet.

Tots: Se'n va ja a vendre faves,
anous i cacauets:
guardem sempre memòria,
memòria d'aquest fet.

14. Jaleo Jota popular de ses festes de Sant Joan de Ciutadella
